

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na volikem trgu po 6 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naše borbe.

„Slovenca“ piše se „o naših borbah“ s Pohorja in on objavlja to v svojem 30. številu tako-le: Zgodovina našega naroda vrti se največ o raznih borbah z mogočnim severnim sosedom in tega davna dela, sedanje prizadevanje in prihodnji načrti kažejo, kako rad da bi potujčil žilavo ljudstvo naše, osvojil si lepe pokrajine in tako razširil svojo oblast proti jugu. Nekaj se mu je v teku časa posrečilo: zgubili smo, kakor zgodopisci poročajo, že marsikatero lepo dolino na Štirnem, Koroškem in celo na Tirolskem. Tu je pač bil narod čezmerno obkoljen in pomešan z Nemci, in zato se je tudi vse mogoče storilo, da bi ga izneverili njegovemu jeziku. Ali upamo, da sedaj to potujčevanje ne bo tako napredovalo, odkar se je vzbudil narod iz spanja, v katero ga je bil tako skrbno zazibal sosed-varuh, in se je narod začel zavedati svojih pravic.

Čeravno je „varuh“ mogočen, vendar pa ne bi mogel toliko škodovati našemu narodu, da ne bi v to svrhu delovala z njim tudi vlada in to že več stoletij. Po šolah, uradih, pri vojaki, — povsod se je vtepala, trla in šopirila nemščina, da je konečno že res marsikateri Slovenec obupal nad prihodnostjo svojega rodú; drugi pa in žal, da je bilo in še je dosti takih, so pobegnili z nasprotniki ter so postali izdajice. In ravno ti v zvezi z nekaterimi „prisiljenimi Nemci“ so škodovali in še sedaj škodujejo mlademu razvitku narodne zavesti; delajo na vse, v časih celo smešne načine, samo da bi le za branili ali vsaj ovirali narodno omiko na edino zdravej domačej podlagi. Sredstev ne izbirajo mnogo, le to je sreča, da z raznimi izmišljenimi strahovi, največ pa z lažjo, daleč ne morejo, ker jih ljudstvo kmalu spozna, kolike da so vrednosti, ter jim že več ne zaupa. Tako se je godilo in se še godi raznim „prerokom“ v liberalnih novinah, ki so se vgnezdile na slovenskih tleh, katere pa kmalu podere resnica slo-

venskih časopisov, in vesela posledica je to, da se poslednji širijo, prvi pa navadno slabo životarijo, dokler sramotno ne poginejo.

Ali še je drugi steber, ki če tudi posredno, vendar krepko podpira zastarelo stranko nemškutarije ter kolikor mogoče, preganja in zatira vse, kar je slovenskega. Ne mislim naštevati, s kakimi sredstvi se ohrani v časih nemška večina v krajnem šolskem svetu; ne bom dalje razmotrival, umetnosti s katerimi se dobi večkrat zmaga za liberalno stranko pri občinskih in drugih volitvah; v nekaterih zgledih hočem le nekoliko pokazati, kako sem ter tje c. kr. okr. glavarstvo neposredno vpliva na narod, društva in posameznike, samo za to, da bi se vse sukalo po volji dotičnim gospodom.

Bil je na Pohorji pred nekimi leti župan, ki je dolga leta občinske zadeve vzgledno vodil, ne oziraje se na desno ali levo, ter je tudi vse slovenski uradoval. Vsled tega pa je bil hud trn v peti dotičnim gospodom pri okr. glavarstvu; in ko ob priliki uradnim potem nekaj postavnega terja, okregajo ga imenovani prav hudo. Ta pa ne bodi len, izroči vso zadevo neke visokej osebi, katera jo je pokazala pri ministerstvu. In od tod je kmalu udarila strela: Če se kaj takega zgodi še enkrat, pa bode gospod moral iti... Sedaj so bili tam seveda čuda prijazni ali ne dolgo; spet se je začelo od kraja delo: vplivati, kolikor mogoče, na županstva, da pokorno plešejo po njihovi volji.

Drugemu godilo se je slabše. Ta je posestnik in ima tudi v svojej koči krčmo, ali v njej toči najemnik. Zgodi se ondi majhen pretep, katerega je c. kr. žandarmerija naznanila glavarstvu in to je za nj odgovornega storilo ne krčmarja-najemnika, temveč posestnika. Čudno je bilo pri tem to, da se je obč. volitve smel vdeležiti krčmar-najemnik, čeravno ni on pridobnine plačeval, ampak posestnik. Bil je ta obsojen na 10 gld. kazni ali pa na dva dni zapora. Odločil se je za zapor. Ker pa je bilo ob košnji delo nujno, naznanil je glavarstvu,

da raje plača in je ob enem priložil naloženo kazen. Ali čeravno je glavarstvo brž prej dobilo naznanilo, vse eno je izdalo zaporni ukaz, denar pa je kot kazen sprejelo. Nasledek je bil, da je žandar po ukazu glavarstva posestnika spremil k sodniji, ali tu ga, ko so videli pomoto, niso hoteli zapreti. Ta se je sicer jezil, ali ne da bi iskal zadoščenja pri višjej oblasti za storjeno sramoto in ne da bi pomoto glavarstva razkril, raji je molčal. Ko smo mi to poizvedeli, jezilo nas je zelo ali pomagati ni bilo več, ker je pritožbi postavni obrok potekel. V tistih okoliščinah je treba Slovencem pač več odločnosti; naj se tudi takim mogotcem za drugičkrat odkažejo postavne poti, da ne bodo več tako tiransko postopali.

Poseben trn v peti pa je onim gospodom bilo majhno bralno društvo v njihovem okraji. Ker je bilo v slabih gmočnih razmerah, menil je odhor pomagati si z igro-tombolo in vložil je zato potrebno prošnjo na finančno oblastvo, po c. kr. okr. glavarstvu. Ali tu se je že za potrebno skrbelo, da se je prošnja odbila in društvo ostalo na cedilu. Drugič je nameraval odbor prirediti majhno veselico v domačej vasi, ali glejte, glavarstvo je ni dovolilo z izgovorom, da bajé sedež društva ni ondi, čeravno je v § 1. društvenih pravil razločno pisano: Sedež društva je v Ribnici. Še le odlok c. kr. namestništva je po večih mesecih o tem poučil gospode pri c. kr. okr. glavarstvu, in sedaj mislimo, da bo vsaj nekaj časa v tej reči mir. Sploh pa, ako kdo v kakej zadevi zahteva ravnopravnosti in se opira na § 19. drž. zak., ondi ne doseže ničesa, temveč odpravijo ga z izgovorom, „da ondi ni prava inštanca to ali ono reč vravnati“ itd. Doseže se pri njih le toliko, kolikor jih višje oblasti prisilijo storiti.

Da takošnje ravnanje gotovo ni znamenje pomirljivosti med narodi, po programu Taaffeja, tega prepriča se lahko vsak iz navedenih vzgledov, katere sem priobčil največ zato, da nam nasprotniki naši ne bodo mogli očitati, kako se Slovencem godi dobro gledé narodne ravnopravnosti.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Opoldne je bil pri Njih ekselenciji, prevzvišenem nadškofu, veliki obed, h kateremu so bili povabljeni visoki Solnograški stolni kapitol, vsi naši lavantinski gostje in duhovstvo Solnograško.

Da je pri obedu dohajala napitnica za napitnico, katere so zlasti slavile in opevale novega škofa, je razumljivo. Ali naše čitatelje bode posebno zanimala napitnica našega prečastnega in preljubega prelata, gosp. Fr. Kosarja, kateri so v imenu našem povzdignili kro-

žico, da so pozdravili našega novega premil. kneza in škofa. Rekli so: Sveti obredi, katere smo denes pri škofovskem posvečevanju občudovali, so zares tako lepi, pomenljivi in vzvišeni, da se mi je med opraviлом vseskozi misel ponavljala: le sveti Duh jih je zamogel sv. cerkvi narekovati.

Med vsemi obredi je vendar eden na mene napravil poseben vtis, in sicer obhajilo pri sv. meši, katero so služili presvitli in prevzvišeni nadškof in metropolit; obhajilo pravim, pri katerem sta posvečevatelj in posvečenec iz istega keliha pila presveto Rešnjo kri Božjega Sina. Tudi mi vsi, ki smo pri sv. meši opravili duhovno sv. obhajilo, smo prav zato v duhu pili iz istega keliha.

Svetli in vzvišeni novoposvečeni knez in škof Lavantinski! S tem je dovršeno, kar je Božja previdnost določila z Vami in z nami. Kelih Vašega življenja je od denes zanaprej tudi kelih našega življenja. Po Božji volji ga hočemo skupaj piti, ne le kelih veselja, ampak ako bi Bog tako hotel, tudi kelih poskušinj in trpljenja; dobro vedoč, da smo učenci onega učitelja, ki je vsem svojim vernikom eno edino pot proti nebesom odkazal in to je pot sv. križa.

Vendar denes, ko obhaja Lavantinska vladikovina praznik vesele poroke s svojim novim škofom in ženinom, ni vmestno, vzbujati tako resnih spominov. Temveč spodobi se, da želje, ki denes v veselem srcu vseh Lavantincev kipijo, tudi mi, kakor namestniki cele vladikovine, pri tem preslavnem omizji veseli izrečemo.

Svetli knez in vladika! Mi Vam tedaj želimo, in želimo prav iz srca, da so dnevi Vašega vladikovanja vseskozi dnevi solnčni, dnevi srečni, dnevi veseli, in da so steze, po katerih bodele hodili, vseskozi potrošene z nebeškimi cveticami Božjega blagoslova.

In v to ime povzdignemo čaše in napijemo bolj prisrčno ko moremo, da veselo odmeva po vseh vladikovinah Solnograške metropolije: Bog živi, Bog ohrani novega kneza in škofa Lavantinskega, da nadpastirsko palico s krepko roko vodijo Bogu na slavo, škofiji na korist, sebi pa na večno zasluženje mnogo in prav mnogo srečnih in veselih let! Slava, slava, slava!

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sevniške voščenke.

(Konec.)

Drevo: raste pomalem, nareja široko, nizko, okroglasto (če se obrezuje, grmičasto), nepravilno krono. Pozno rodi, pa zatem obilno. Za zimo ni občutna, da bi drevesu škodovalo, in stori na slehernej zemlji, ako le ni mokrotna. (Debilo in veje znotraj rade gnijejo, ako so